

Ortaokul Öğretmenlerinin Pandemi Sonrasında Öğrencilerde Meydana Gelen Öğrenme ve Davranış Kayıpları ile İlgili Görüşleri

Recep DÜNDAR¹, Mehmet Mustafa KIZIK²

Öz: Bu araştırmanın amacı pandemi sonrasında okulların açılmasıyla beraber öğrencilerin okullardan uzak kaldığı süreçte yaşadıkları öğrenme ve davranış kayıplarını ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine başvurarak tespit etmek ve çözüm önerilerinde bulunmaktır. Nitel araştırma yöntemiyle yapılan bu çalışma durum çalışması deseni ile yapılmıştır. Araştırma milli eğitim bakanlığına bağlı ortaokullar da görev yapan 28 öğretmen ile sürdürülmüştür. Bu araştırma da elde edilen veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Katılımcı öğretmenlere ilgili literatür taranarak ve uzman görüşü alınarak 3 adet soru sorulmuştur. Elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak belli temalar altında, bu veriler gruplanarak çözümlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca elde edilen bulgulara göre 3 tane tema ön plana çıkmıştır. Bu temalar öğrencilerde bireyselliğin ön plana çıkması, davranış kayıplarının daha önemli olması ve veli ile iletişim kurulması gerektiği temaları ortaya çıkmıştır. Ve bu temalar diyagramlar kullanılarak gösterilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için öğrenci-veli iletişiminin bu süreçte daha sık yapılmasını ve öğrencilerde sosyalleşmeyi geliştirici etkinliklerin tasarlanmasını ve öğrencileri bu etkinliklere yönlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Davranış Kayıpları, Öğrenme Kayıpları, Öğretmen Görüşleri

Secondary School Teachers' Views on Learning and Behavioral Losses in Students After the Pandemic

Abstract: The aim of this research is to determine the learning and behavioral losses experienced by the students during the period when the schools were opened after the pandemic, by consulting the opinions of secondary school teachers, and to propose solutions. This study, which was conducted with the qualitative research method, was carried out with the case study pattern. The research was carried out with 28 teachers working in secondary schools affiliated to the Ministry of National Education. The data obtained in this research were collected using a semi-structured interview form. Participating teachers were asked 3 questions by scanning the relevant literature and taking expert opinion. The obtained data were tried to be analyzed by grouping these data under certain themes by using descriptive and content analysis techniques. In addition, the data obtained were themed using diagrams and shown as figures. According to the findings obtained as a result of the research, most of the participating teachers observed that the individuality of the students came to the fore, and they did not obey the school rules, and they also emphasized that the behavioral losses experienced were more important than the learning losses. In addition, they stated that student-parent communication should be made more frequently in this process in order to solve the learning and behavioral losses that occurred, and the students should be designed activities to improve socialization and direct students to these activities.

Keywords: Behavioral Losses, Learning Losses, Teacher Opinion

Geliş Tarihi: 17.03.2022

Kabul Tarihi: 22.05.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Malatya, Türkiye, e-posta: rdundar45@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0029-1739>

² İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Malatya, Türkiye, e-posta: mehmetmustafa1991@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0661-0830>

Atıf için/ To cite:

Dündar, R., & Kızık, M. M. (2023). Ortaokul öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıpları ile ilgili görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(3), 670-682. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023373445>

Belirli bir zaman içinde öğrenilen bilgilerin uzun bir süre kullanılmadığı zaman ileride aynı bilgilere ulaşılmakta güçlük çekilebilir. Bu durum bilgiler de yaşanan kaybı anlatmak ve ifade etmek için öğrenme kaybı olarak tanımlanır. Öğrenme kayıpları öğrencilerin uzun bir süre okuldan uzak kalmaları ve öğrencilerin öğrendiği bilgileri geri getirememesi olarak da adlandırılır (Arı, 2004). Geçmişten bugüne öğrenme kayıpları değerlendirildiğinde tarihin bazı dönemlerinde yaşanan sel, yangın, doğal afet ve salgın hastalık gibi nedenlerden dolayı öğrenciler okullarına uzak kalmıştır. Bu bazı çalışmalarda da kanıtlanmıştır. Örneğin deprem (Andrabi ve diğerleri, 2020) veya yaşanan salgın hastalıklar (Turner ve diğerleri, 2020) öğrenme kayıplarını ortaya çıkarmıştır.

2020 yılının başlarından itibaren başlayan Covid-19 pandemisi de öğrenciler üzerinde öğrenme kayıplarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Çünkü birçok ülke yüz yüze eğitime devam edememiş ve uzaktan eğitim yoluyla öğrenme sürecini telafi etmeye çalışmıştır. Bu durumdan dünya da 1,6 milyar öğrenci etkilenmiştir (Hall, 2020). Ayrıca yüz yüze eğitime verilen bu ara kısa olmasına rağmen öğrenme kayıplarının ilerleyen dönemlerde de devam edebileceği ve çocukların ileride sıkıntılar yaşayacağı tahmin edilmektedir (Kaffenberger, 2021; Saavedra, 2020; Shafer, 2020). Bu nedenle covid-19 'un öğrenme kayıpları üzerindeki etkisini bilmek önem arz etmektedir.

Ayrıca öğrenme kayıplarının nedenleri incelendiğinde öğrencilerin okuldan uzak kalması ve bu öğrendikleri bilgileri tekrar etmemesi ayrıca okul açıldığı zaman bu öğrenme kayıplarına yönelik yeni bir müfredat programının oluşturulmaması bu kayıpların nedenleri arasında değerlendirilebilir (Kaffenberger, 2021). Ayrıca Borman, Berson ve diğerleri (2005) yaptıkları çalışmada ailelerin içinde buldukları düşük sosyo-ekonomik seviyenin bu öğrenme kayıplarının nedenleri arasında yer aldığını belirtmişlerdir. Öte yandan örgün eğitim faaliyetlerine verilen arada öğrencilerin teknolojik imkanları, gazete, radyo ve televizyon gibi materyalleri kullanamamaları ve erişimlerinin olmaması daha yüksek öğrenme kayıplarına yol açmaktadır (Dorn ve diğerleri, 2020). Bu gibi faktörlere ek olarak bu durumda olan öğrencilerin motivasyonlarının düşük olması da öğrenme kayıplarına neden olmaktadır (Kayır & Özçelik, 2018).

Davranış kayıpları ise öğrenciler de yüz yüze eğitim devam ederken okul içinde edinmiş oldukları olumlu davranışların okullara verilen ara ve okuldan uzak kalınması nedeniyle unutulması ve davranış olarak gösterilmemesi şeklinde tanımlanabilir (Middletone, 2020). Davranış kayıpları öğrenme kayıplarına göre daha detaylı ve kapsamlı bir çalışmayla nedenleri ortaya konulabilecek bir konudur. Çünkü eğitimin en önemli amacı istendik davranış değişiklikleri meydana getirmektir. Covid-19 pandemisiyle birlikte çocuklar okullardan uzak kalmış ve içinde yaşadığımız dijital çağın olumsuz etkilerine maruz kalmıştır. Örneğin sosyal medya da uygunsuz içeriklerin yaygın olması ve tik-tok fenomenlerinin okula uzak kalan öğrenciler tarafından takip edilmesi ve bu davranışların taklit edilmesi öğrenciler de meydana gelen davranış kayıplarını daha da derinleştirmiştir. Örnek olarak okulların açılmasıyla beraber öğrencilerin bireysel hareket edip okul kurallarına uymaması ve akranlarına yönelik şiddete başvurusu davranış kayıplarına örnek olarak verilebilir. (Middletone, 2020).

Ayrıca davranış kayıplarıyla beraber öğrencilerin okulda beraber bulunmalarından dolayı birbirlerini etkilemesi yani akran öğretiminin yaşanması ve verilen ara ile birlikte bu durumun ortadan kalkması davranış kayıplarının meydana gelmesinde önemli faktörler arasındadır. Davranış kayıplarının nedenleri incelendiğinde okullardan uzak kalınması ile beraber çocukları sokaklar da daha fazla vakit geçirmesi ve buradan argo benzeri cümleler öğrenmesi; ayrıca ilgisiz anne ve baba tutumu davranış kayıplarının nedenleri arasında gösterilebilir (Dorn ve diğerleri, 2020).

Meydana gelen bu öğrenme ve davranış kayıplarının giderilmesi için ülkemizde pandemi sonrasında açılan okullar için yaz aylarında "telafide bende varım "projesi uygulanmış ve bu öğrenme ve davranış kayıplarının giderilmesi için çalışılmıştır. Ayrıca okullar da uygulanan rehberlik hizmetlerinin içeriği değişmiş özellikle velilere ve öğrencilere yönelik seminerler düzenlenmeye başlanmıştır. Yine 2021 yaz ayından itibaren ulusal destekleme programı (Udep) ile her okul öğrenme ve davranış kayıplarının belirlenmesine yönelik ihtiyaçlarını belirlemiş ve programlarını ona göre oluşturmuşlardır. Ayrıca

Organization for Economic Co-Operation and Development (2020) tarafından yapılan çalışma da okulların yeniden açılmasıyla beraber aldıkları tedbirler belirtilmiştir. Bu tedbirler şöyledir:

- 1) *Güvenliği sağlamak*: Okulların dezenfekte edilmesi ve okullara maske dağıtılması
- 2) *Öğrenme kayıplarının telafi edilmesi*: Okul yönetimleri ve öğretmenler ön değerlendirme sınavları yaparak öğrenciler de meydana gelen öğrenme kayıplarının teşhisini yapmak
- 3) *Sağlıklı bir okul ortamı sağlama*: Öğrencilerin okulda geçirdikleri süreyi daha stressiz bir şekilde geçirmesi için çalışmalar yapılması.

OECD'nin raporunda da vurguladığı gibi öğrenme kayıplarının telafi edilmesi ve bunlarla ilgili çalışmaların yapılması önem teşkil etmektedir. Çünkü ülkemiz açısından uzaktan eğitim faaliyetinin hazırlıksız bir şekilde başlaması bu kayıpların daha da derinleşmesine sebep olacaktır. Bu nedenle okulların açılmasıyla beraber meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının tespitinin yapılması ve bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması eğitimin ve öğrenci başarısının sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bu nedenle eğitimin asli unsurları olan öğretmenlere iş düşmektedir (OECD, 2020).

Öğretmenler yaşanan bu yeni süreç ile birlikte kayıpların telafisinin yapılması için tedbirler almalı ve bu tedbirlerden hareketle kendi plan ve programını hazırlamalıdır. İşte bu çalışmanın amacı öğretmen görüşlerine başvurarak meydana gelen davranış ve öğrenme kayıpları ile ilgili tespit yapmak ve bu kayıpların giderilmesi için çözüm önerileri geliştirmektir. Değerlendirildiği üzere ülkemiz uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız yakalanmış ve okulların açılmasıyla beraber de davranış ve öğrenme kayıplarıyla beraber öğretim de aksaklıklar yaşanmıştır. Ayrıca Covid-19 nedeniyle meydana gelen öğrenme kayıplarının nedenleri, koruyucu faktörler ve risk faktörleri aşağıda yer alan Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Öğrenme Kayıplarının Nedenleri ve Yapılan Çalışmalar

Öğrenme Kayıplarının Nedenleri (Covid-19) Salgını Yapılan Çalışmalar	Sınıf Düzeyi	Risk Faktörleri	Koruyucu Faktörler
Dorn ve diğerleri (2020)	1-12 Sınıf	Düşük Sosyo-Ekonomik Seviye	Ebeveyn Desteği
Engzell ve diğerleri (2021)	1-4. Sınıf	Beklenmedik olması	Ebeveyn Eğitim Düzeyi
Kaffenberger (2021)	3. Sınıf	Belirsizlik yaratması	Telafi Eğitimi
Sabates ve diğerleri (2021)	10-12. Sınıf	Eğitimdeki Aksaklıklar (Salgın hastalık, Deprem vb.)	Ebeveyn Desteği

Araştırmanın Önemi

Alanyazın incelendiğinde öğrenme kayıplarının üzerinde duran çok fazla çalışma olmadığını görüyoruz. Ayrıca yine davranış kayıpları ile ilgili de çok fazla çalışmaya rastlanmamaktadır. Yapılan çalışmalar genellikle yeni eğitim süreci ve değişen okul algıları ile ilgilidir. Çünkü Covid-19 pandemisiyle beraber okullar uzaktan eğitime geçmiş ve uzun bir süre kapalı kalmıştır. Okulların açılmasıyla beraber yapılan çalışmaların sadece değişen okul algısına yönelik olması, öğrenciler üzerinde meydana gelen değişimlerin pek fazla çalışılmamış olması, eğitim sürecinde öğrenci kaynaklı sorunların daha iyi anlaşılmasının önünde engel olacağından dolayı yapılan bu çalışma ile beraber önemli bir boşluğun doldurulacağı söylenebilir. Bu nedenle yapılacak olan bu çalışma alan yazına katkı sağlayabilir.

Araştırmanın Amacı

Eğitim öğrenciler de istedik öğrenme ve davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Ek olarak bu istedik davranış değişikliğinin meydana gelmesi için eğitim de sürekliliğinde sağlanması önemlidir. Ama yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle eğitimde uzun süre sayılabilecek araların verilmesi öğrenme ve davranış kayıplarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yapılacak olan bu çalışmayla öğretmen görüşlerine göre yaşanan davranış ve öğrenme kayıpları tespit edilecek ve bu durumun çözümüne yönelik öneriler getirilecektir. Alanyazın incelendiğinde ise öğrenme ve davranış kayıplarının tespitine yönelik çok fazla çalışmaya rastlanmamaktadır (Dorn ve diğerleri, 2020; Engzell ve diğerleri (2021)). Bu nedenle yapılacak olan bu çalışma alanyazına katkı sağlayabilir. Araştırmada meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının

belirlenebilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için öğretmenlere üç adet soru sorulmuştur. Sorular şöyledir:

1. Uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler üzerindeki en önemli öğrenme ve davranış kayıpları nelerdir? Açıklayınız.
2. Okulların açıldığı bu dönemde sizce yaşanan öğrenme kayıpları mı yoksa davranış kayıpları mı önemli neden? açıklayınız
3. Öğrenciler de meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için neler yapılabilir? Açıklayınız.

Yapılan bu çalışmada yukarıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Ortaokul öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıpları ile ilgili görüşlerinin alınarak davranış ve öğrenme kayıplarının neler olduğunu tespit etmeye yönelik yapılacak olan bu çalışma da nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması deseni “güncel bir olgunun ve olayın gerçek yaşam bağlamında, özellikle bağlam ve olguların sınırlarının kesin olmadığı durumlar da görgül olarak araştırılması” şeklinde ifade edilmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular ise betimsel tarama yöntemi kullanılarak analiz edilecektir. Nitel bir çalışmanın amacı sosyal yaşam ve insanla olan problemleri kendi bağlamında değerlendirmek, anlamlandırmak ve sorgulamaktır (Creswell, 1998).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu ortaokullarda görev yapan 28 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin bu çalışma soruları için yeterli düzeyde deneyime sahip ve bilgi sahibi olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlere ait demografik bilgiler aşağıdaki Tablo 2’de belirtilmiştir. “Ö” öğretmenleri belirtmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Öğretmen	Cinsiyet	Mesleki Deneyim	Branş
Ö1	Kadın	1-5 yıl	Türkçe
Ö2	Kadın	5-10 yıl	Din kültürü
Ö3	Kadın	5-10 yıl	Türkçe
Ö4	Kadın	1-5 yıl	Matematik
Ö5	Erkek	11-15 yıl	Türkçe
Ö6	Kadın	5-10 yıl	İngilizce
Ö7	Kadın	5-10 yıl	Din kültürü
Ö8	Kadın	5-10 yıl	Türkçe
Ö9	Erkek	16-20 yıl	Fen bilimleri
Ö10	Erkek	5-10 yıl	Fen bilimleri
Ö11	Erkek	5-10 yıl	Din kültürü
Ö12	Kadın	5-10 yıl	Müzik
Ö13	Kadın	5-10 yıl	Matematik
Ö14	Kadın	1-5 yıl	Görsel sanatlar
Ö15	Erkek	5-10 yıl	Rehberlik
Ö16	Kadın	5-10 yıl	Sosyal bilgiler
Ö17	Kadın	5-10 yıl	Türkçe
Ö18	Erkek	5-10 yıl	Beden eğitimi
Ö19	Erkek	5-10 yıl	Fen bilimleri
Ö20	Erkek	11-15 yıl	Türkçe
Ö21	Erkek	5-10 yıl	Sosyal bilgiler
Ö22	Erkek	5-10 yıl	Türkçe
Ö23	Erkek	5-10 yıl	Sosyal bilgiler

Ö24	Kadın	5-10 yıl	Rehberlik
Ö25	Erkek	11-15 yıl	Türkçe
Ö26	Erkek	5-10 yıl	Matematik
Ö27	Erkek	16-20 yıl	Din kültürü
Ö28	Kadın	5-10 yıl	Sosyal bilgiler

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden on dördü kadın on dördü erkektir. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin üçünün 1-5 yıl mesleki deneyime sahip olduğu, yirmi öğretmenin 5-10 yıl mesleki deneyime sahip olduğu ve üç öğretmenin 11-15 yıl mesleki deneyime sahip olduğu, iki öğretmenin ise 16-20 yıl mesleki deneyime sahip olduğu söylenebilir.

Buradan hareketle çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun 5-10 yıl arası mesleki deneyime sahip olduğu söylenebilir. Branş bazında ise sekiz Türkçe öğretmenin, dört sosyal bilgiler öğretmenin, üç matematik öğretmenin, dört din kültürü öğretmenin, iki psikolojik danışman, üç fen bilimleri öğretmenin, bir beden eğitimi öğretmenin, bir görsel sanatlar öğretmenin, bir müzik öğretmenin ve son olarak bir de İngilizce öğretmenin araştırmaya katıldığı söylenebilir.

Verilerin Toplanması

Ortaokul öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıpları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken öncelikle sorulacak sorular belirlenmiştir. Ayrıca görüşme formunun uygulanması için milli eğitim bakanlığından gerekli izinler alınmıştır. Yine İnönü üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Enstitüsünden 2022/3-9 karar sayılı gerekli etik kurul izni de alınmıştır. Görüşme tekniği sosyal bilimler de nitel araştırmalar da yaygın olarak kullanılan bir veri toplama tekniğidir. Bu çalışmada da öğretmenlerin görüşleri yarı yapılandırılmış 3 adet görüşme sorusu ile alınmıştır.

Sorular oluşturulurken kolay anlaşılabilir sorular yazma, açık uçlu sorular sorma, odaklı sorular hazırlama, yönlendirmekten kaçınma, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınma ve soruları mantıklı bir biçimde düzenleme gibi ilkelere (Yıldırım & Şimşek, 2008) dikkat edilmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme formu İnönü Üniversitesi ve Nizip Eğitim Fakültesinde görev yapan uzmanlara danışılarak hazırlanmış ve yapılan geri dönütlerden sonra üç adet sorunun sorulmasına karar verilmiştir. Sorulan sorular araştırmanın amacı bölümünde belirtilmiştir. Ayrıca görüşme formu öğretmenlere 17/02/2022-02/03/2022 tarihleri arasında uygulanmış ve elden teslim alınmıştır. Görüşme formları toplanırken gönüllü onam formları da toplanmıştır. Katılımcılar bu onam formunu doldurarak çalışmaya katılmışlardır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ilgili çözümlenmeler, nitel boyutta gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan kod defterlerine yazılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizinde ve modellerin oluşturulmasında diyagramlardan yararlanılmıştır. Diyagramlar birbiriyle ilişkili kavramların gösterildiği şekillerdir. Diyagram ortasında araştırma sorusu bulunur. Soruya bağlı olarak oluşan temalar diyagram çizimleri kullanılarak belirtilmiştir. Tema belirleme sürecine ulaşmak için ise kodlamalar araştırmacının görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Ortaokul öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıpları ile ilgili belirlemeye yönelik yapılan bu çalışmada elde edilen görüşler betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak belli temalar altında, bu görüşler gruplanarak çözümlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca araştırmada katılımcılara üç soru sorulmuş verilerde bu üç soru altında analiz edilmiştir. Analiz edilirken çözümlenmeler sonucunda ortaya çıkan temalar aralarındaki bağları gösterir şekilde modellenmiş ve görselleştirilmiştir. Modelde yer alan ilişkileri gösteren temayı söyleyen kişi sayısı (frekansını) belirlenmiş ve çalışmada belirtilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

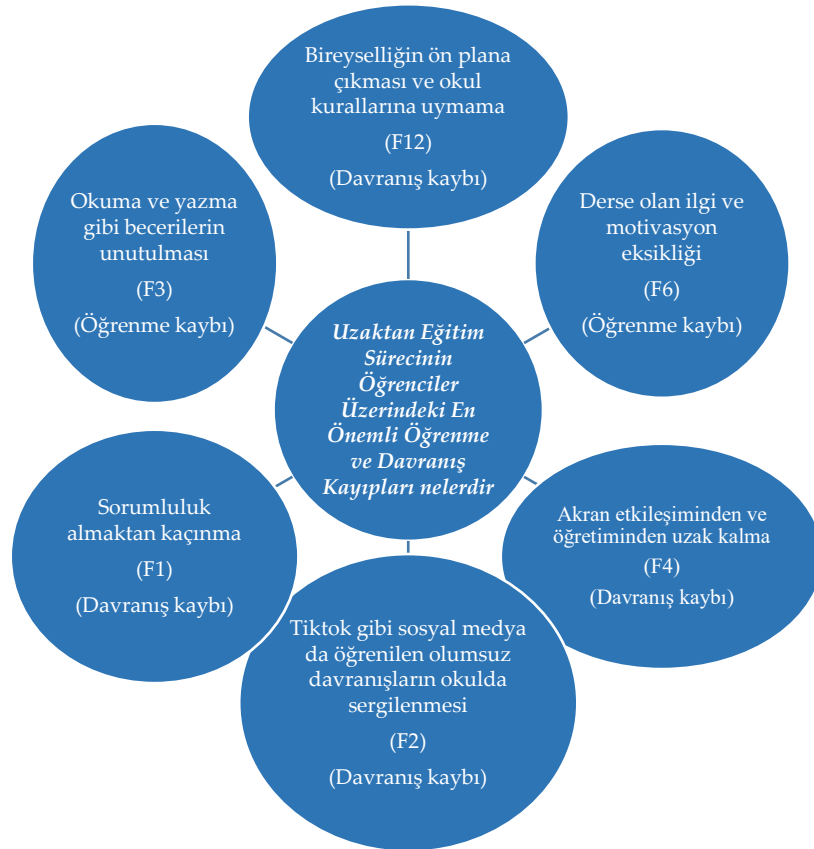
Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken literatürde yapılan çalışmaların sonuçları dikkate alınmış ve Sosyal Bilgiler eğitiminden iki uzmana danışılarak görüşme formunun son şekli verilmiştir. Veriler bizzat ortaokulda görev yapan ve pandemiden etkilenen okullarda görev yapan 23 öğretmen ile yüz

yüze görüşme yapılarak toplanmıştır. Daha sonra elde edilen bulgular bilgisayar ortamına aktarılmış ve Sosyal Bilgiler eğitiminden iki uzmana danışılarak kodlar ve temalar ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca hem araştırmacı hem de Sosyal Bilgiler eğitiminden iki uzmanın görüşleri ayrı ayrı değerlendirilerek görüşler arasındaki uyuma bakılarak sonuçlar raporlaştırılmıştır. Raporlaştırılan sonuçlar Türkçe eğitiminden bir uzmana danışılarak anlatımın akıcılığı ve anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir.

Bulgular

Araştırma da Ortaokul öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıpları ile ilgili görüşleri üç alt başlık altında incelenmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Şekil 1. Uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler üzerinde en önemli öğrenme ve davranış kayıpları nelerdir?

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere “Uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler üzerindeki en önemli öğrenme ve davranış kayıpları nelerdir?” sorusu sorulmuş ve farklı cevaplara ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan farklı cevaplar beraberinde farklı temalarında ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara ilişkin oluşturulan temalar frekansları ile beraber şöyledir; “bireyselliğin ön plana çıkması ve okul kurallarına uymama” (f-12), “derse olan ilgi ve motivasyon eksikliği” (f-6), “okuma ve yazma gibi özelliklerin unutulması” (f-3), “sorumluluk almaktan kaçınma” (f-1), “akran etkileşimi ve öğretimden uzak kalma” (f-4), “tiktok gibi olumsuz uyaran içeren sosyal medya davranışlarına maruz kalarak bu davranışların okulda devam etmesi” (f-2).

Bu soruya ilişkin çalışmaya katılan bazı öğretmenlerin görüşleri şöyledir:

“Okul ortamında sosyal davranışlarla ilgili sorunlar oluşmaktadır. Ayrıca pandemi süreci sonrasında okul kuralları ile ilgili uyum sorunları yaşanmaktadır” (Ö-9)

“Öğrencilerin çoğu derse karşı ilgi eksikliği ve motivasyon sorunu yaşadı” (Ö-7).

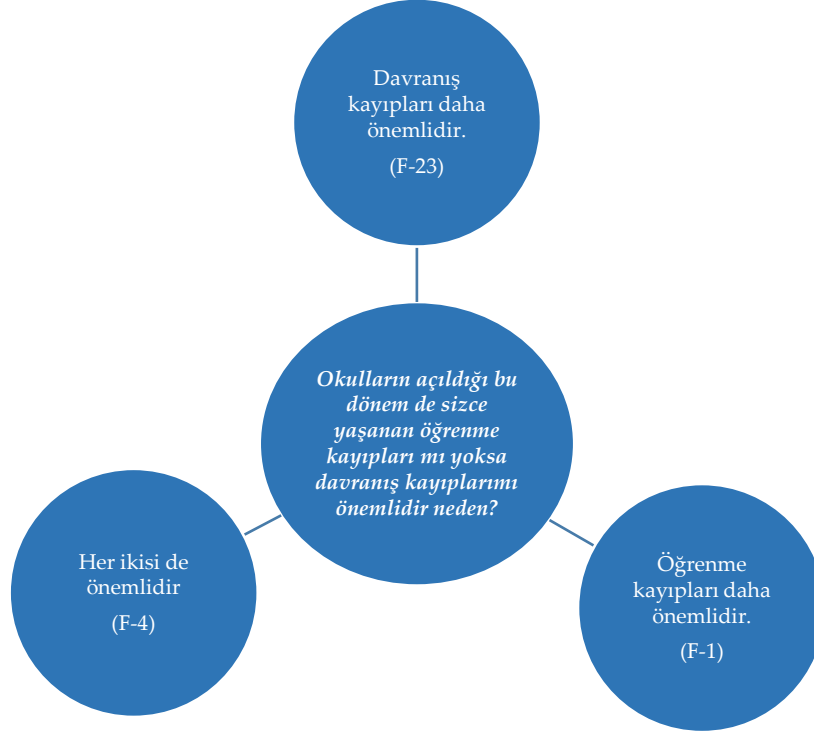
“Öğrenciler okul ortamından uzaklaştıkları için tekrar okula dönüş de hem okul ortamına hem arkadaşlarına hem de sınıf ortamına adapte olmak da zorlandılar” (Ö-11).

“Okulda uzak kaldıkları süre boyunca okuma ve yazma yapmadıkları için birçok öğrencide okuma güçlükleri ortaya çıktı(Ö-14)”

“Öğrencilerin işbirlikli çalışma alışkanlıklarının kaybolduğu ve bireyselliğin ön plana çıktığı görüldü” (Ö-17).

“Tik tok gibi sosyal medya platformlarından öğrendikleri olumsuz davranışları okulda sergilediler” (Ö-23).

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Şekil 2. Okulların açıldığı bu dönem de sizce yaşanan öğrenme kayıpları mı yoksa davranış kayıplarını önemlidir?

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere “Okulların açıldığı bu dönemde sizce yaşanan öğrenme kayıpları mı yoksa davranış kayıplarını önemli neden? Açıklayınız.” sorusu sorulmuş ve farklı cevaplara ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan farklı cevaplar beraberinde farklı temalarında ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara ilişkin oluşturulan temalar frekansları ile beraber şöyledir; “davranış kayıpları daha önemlidir (f-23)”, “her ikisi de önemlidir” (f-4) ve “öğrenme kayıpları daha önemlidir” (f-1).

Bu soruya ilişkin çalışmaya katılan bazı öğretmenlerin görüşleri şöyledir:

“Davranış kayıpları daha önemlidir. Çünkü öğrenme kaybı ek verilecek derslerle, kurslarla vb. yollarla telafi edilebilecekken, davranış kayıplarını telafi etmek daha uzun bir çalışma gerektirir”. (Ö-1)

“Bence her ikisi de çünkü yeni şeyler öğrenilmeyince davranış değişiminde de güçlük yaşandı. Hatta hem öğrenme hem de davranışlar muhafaza edilemedi” (Ö-2)

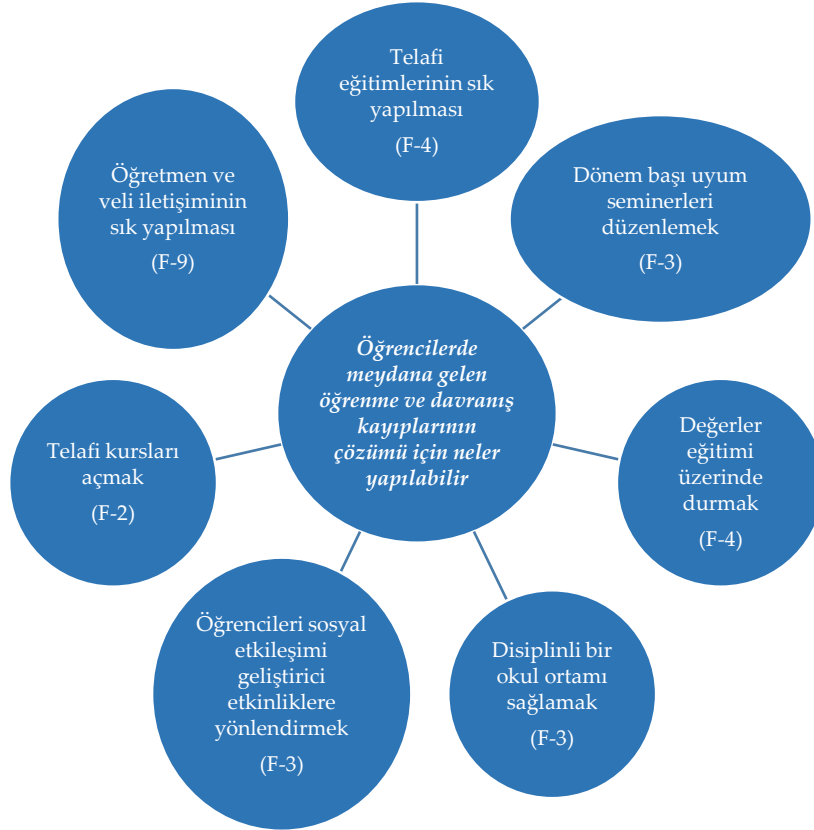
“Davranış kayıpları önemlidir. Çünkü öğrencinin sınıfa uyumu zorlaştıkça öğrenmeye olan ilgisi de azalıyor. Davranış kaybı öğrenme sürecini uzatmış oluyor. Bu durumda öğrenimi geri çekiyor” (Ö-3).

“Davranış kaybı mı yoksa öğrenme kaybı mı tabi ki de davranış kaybı daha önemlidir. Çünkü davranışı olumsuz olan birine öğretim yapılamaz. Maalesef okulda karşılaştığım büyük sorunlar hep davranış kayıplarından kaynaklanmıştır. Bu pandemi sonrası da şart olarak okutulacak bir ders varsa oda adab-ı muaşeret dersidir” (Ö-8).

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere “Öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için neler yapılabilir?” sorusu sorulmuş ve farklı cevaplara ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan farklı cevaplar beraberinde farklı temalarında ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara ilişkin oluşturulan temalar frekansları ile beraber şöyledir; “öğretmen ve veli iletişiminin sık yapılması (f-9)”, “telafi eğitimlerinin sık yapılması” (f-4), “dönem başı uyum seminerleri düzenlemek” (f-3), “telafi kursları açmak (f-2)”, “değerler eğitimi üzerinde durmak (f-4)”, “öğrencileri sosyal etkileşimi geliştirici etkinliklere yönlendirmek (f-3)” ve son olarak “disiplinli bir okul ortamı sağlamak (f-3)”. Ayrıca oluşan bu temalar aşağıda şekil-3 de gösterilmiştir.

Şekil 3. Öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için neler yapılabilir?

Bu soruya ilişkin çalışmaya katılan bazı öğretmenlerin görüşleri şöyledir:

“Öğrenme kayıplarının çözümü veli, öğrenci ve öğretmen iş birliğini zorunlu kılıyor. Çünkü okulda pandemi sebebiyle göremediği konular yeri geldikçe öğrenciye öğretilir, evde verilecek ödevlerin takibi veli tarafından yapılıp, konuda eksik olan noktalar öğretmen tarafından ek test ve etkinliklerle, kurslarla tamamlanabilir” (Ö-1).

“Disiplinli bir okul ortamının oluşmasının faydalı olacağı görüşümdedir” (Ö-8).

“Uzaktan eğitim süreci sonunda öğrencilere yapılan telafi eğitimi benzeri programları yaygınlaştırmalı ve sıklaştırmalıyız” (Ö-6).

“Milli ve manevi değerlerin okullarda daha çok vurgulanmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Bunun da yolu değerler eğitimi daha etkili bir şekilde vermektir” (Ö-9).

“Öğrencileri daha fazla eğitim-öğretim ortamına sokarak öğrencilere verilen ödev ve sorumluluklarla öğrencilerde sorumluluk bilincini geliştirip; sosyal etkileşimli etkinliklere yönlendirmek (Ö-10).”

“Telafi kursları açarak öğrenme kayıplarının giderileceğini düşünüyorum” (Ö-17).

“Uzaktan eğitim sürecinin yalnızca ders eksikliği gibi düşünülmemesi lazım. Okul ortamından uzak kalan çocuklar karakter anlamında da tam oturmuş derken eksik kalan kısımlar nedeniyle daha kötüye gittiler. (Ö-11).”

Sonuç ve Tartışma

2021-2022 eğitim öğretim yılı başlarken eğitim sisteminin karşılaştığı en büyük sorunlardan biri öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarıdır. Öyle ki öğrenciler okula başladıkları ilk zamanlar belli başlı uyum sorunları yaşamış ve okul kültürüne ayak uyduramamıştır. Yaşanan bu öğrenme ve davranış kayıplarının telafisi için 2021 yılı yaz ayında “telafi de bende varım” projesi hayata geçirilmiş ve öğrencilerin öğretmenleriyle okula bağımlı kalmadan zaman geçirmesi hedeflenmiştir. Bilindiği üzere eğitimin en önemli işlevi öğrencilerde istendik davranış değişikliği meydana getirmektir. Bu istendik davranış değişikliğinin meydana gelmesi için eğitimin sürekli olması ve okulların açık kalması yapılan araştırmalarda vurgulanmıştır (Sabates ve diğerleri,2021; Kaffenberger, 2021).

Bu çalışmada da ortaokul öğretmenlerinin görüşleri alınarak öğrenme ve davranış kayıplarının ne olduğu tespit edilmeye çalışılmış ve öğretmen görüşlerinden hareketle çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara ulaşılmıştır; birinci alt problemde ortaokul öğretmenlerine “Uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler üzerindeki en önemli öğrenme ve davranış kayıpları nelerdir?” sorusu sorulmuş ve en çok “derse olan ilgi ve motivasyon eksikliği” ve “bireyselliğin ön plan çıkması ve okul kurallarına uymama” cevabını vermiştir. Bu cevaplardan hareketle öğrencilerin okuldan uzak kalması nedeniyle bireyselliği ön plan çıkarması ve okul kurallarına uymama, akran öğretimi sayesinde kazanması gereken beceri ve davranışları kazanmaması ve derse karşı ilgi ve motivasyon eksikliği önemli bir sorun olarak söylenebilir. Nitekim Balcı (2020) yapmış olduğu çalışmada COVID-19 pandemisiyle beraber okulların kapandığını ve bunun sonucu olarak öğrencilerde büyük öğrenme kayıpları, bireysellik ve motivasyon kaybı gibi problemlerin ortaya çıkacağını belirtmiştir. Ayrıca öğrenci okuldan uzak kalınca tiktok gibi sosyal medyadaki olumsuz davranışları kendine örnek almış ve sokaktan öğrendiği bazı olumsuz davranışları okul içinde sergilemeye başlamıştır. Bu nedenle motivasyon kaybına daha çok maruz kalmıştır. Yine bireysellik ve okul kurallarına uymama gibi davranış kayıplarının ortaya çıkması öğrencilerin okuldan uzak kalmaları ve sokaktan edindiği olumsuz davranışlar sebep olarak söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde ortaokul öğretmenlerine “Okulların açıldığı bu dönemde sizce yaşanan öğrenme kayıplarını yoksa davranış kayıplarını daha önemlidir?” sorusu sorulmuş ve öğretmenler bu soruya çoğunlukla “davranış kayıpları daha önemlidir” cevabını vermiştir. Yine “öğrenme kayıpları daha önemlidir” diyen öğretmenler de olmuştur. Sadece bir öğretmen “her ikisi de önemlidir” cevabını vermiştir. Özellikle davranış kayıplarının daha önemli olduğunu belirten öğretmenler eğitim ve öğretimde istendik davranış değiştirme sürecinin uzun ve zor bir süreç olduğu ve büyük bir çaba gerektirdiğini belirtmişlerdir. Nitekim Kasapoğlu (2013) yapmış olduğu çalışmasında okullar davranış kazandırma ya da davranışı istendik yönde değiştirme görevi yapar. Bu süreç uzun bir süre alır. Bunu yaparken bireylerin kişiliğini oluşturan değerleri de verebilmelidir diye belirtmiştir. Yine Balay ve Sağlam (2008) da çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Öğrenme kayıplarını daha önemi gören öğretmenler ise önce öğrenmenin gerçekleşmesiyle davranışın kazanıldığı cevabını vermiştir. Yani öğretimi eğitimden önce tutmuşlardır. Ayrıca öğrenme kayıplarının yoğun telafi programları uygulanarak giderileceğini de belirtmişlerdir. Nitekim Arı (2004), Kaffenberger (2021), Masonbrink ve Hurley (2020), Wyse ve diğerleri (2020) yapmış oldukları çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Her ikisi de önemlidir diyen öğretmen ise bunların birbirini desteklediğini ve birinde yaşanacak eksikliğin eğitim sürecinde aksaklıklara neden olacağını belirtmiştir. Buradan hareketle öğrencilerde meydana gelen davranış kayıplarının, öğrenme kayıplarından daha önemli olduğu söylenebilir. Maalesef okulların açılması ile birlik de öğrenme kayıplarının üzerinde durulduğu yaşanan davranış kayıpları ile ilgili uyum seminerlerinin yapılmadığı söylenebilir. Yine araştırmada üçüncü ve son alt probleme göre ulaşılan sonuçlar şöyledir; ortaokul öğretmenlerine “Öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için neler yapılabilir?” sorusu sorulmuş ve öğretmenler bu soruya en çok “öğretmen ve veli iletişimini sık yapılması”, “telafi eğitimlerinin sık yapılması”, “dönem başı uyum seminerleri düzenlemek”, “değerler eğitimi üzerinde durmak” gibi cevaplar vermişlerdir.

Buradan hareketle öğretmenlerin çoğunluğu eğitimin saç ayakları olarak nitelendirilen öğretmen ve

veli iletişiminin sık yapılmasının öğrenme ve davranış kayıplarının giderilmesinde önemli gördükleri söylenebilir. Diğer cevaplar analiz edildiğinde ise öğrenme ve davranış kayıplarının giderilmesinde değerler eğitimi üzerinde durmak, telafi kursları ve dönem başı uyum seminerleri düzenleyerek bu kayıpların giderilmesi ve son olarak öğrencileri karşılıklı etkileşim halinde bulunabileceği etkinliklere yönlendirmek veya bu etkinlikleri tasarlamak pandemi sonrası açılan okullar da öğrenciler de meydana gelen davranış ve öğrenme kayıplarının çözümü için öğretmenlerce önemli görüldüğü söylenebilir. Tunç ve Gök (2022) yapmış oldukları çalışmada öğrenme kayıplarının giderilmesi için destek eğitimlerin verilmesinin ve telafi kurslarının açılmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Alanyazın incelendiğinde ise bu araştırmanın sonuçları ile örtüşen ve özellikle 2020 ve 2021 yıllarında yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar şöyledir; Kuhfeld ve Tarasawa (2020) yapmış oldukları çalışmada matematik ve okuma becerisindeki gelişmenin düşüşüne vurgu yapmış ve küçük sınıflarda okula verilen aralardan dolayı okuma becerilerinin gerilediğini tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmada birinci alt problemde ulaşılan bulgular ile benzerlik göstermektedir. Özellikle Ortaokul öğretmenleri öğrencilerde okullara verilen aradan dolayı okuma ve yazma becerilerinin unutulduğunu belirtmişlerdir.

Yine Görgülü ve diğerleri (2020) ile Sarı ve Nayır (2020) yapmış oldukları çalışmalarda okulların kapalı olduğu dönemler de öğrencilerin derse karşı ilgilerinin azaldığını ve sosyalleşmenin olumsuz etkilendiğini tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmada benzer sonuçlara ulaşılmış ortaokul öğretmenleri öğrencilerde bireyselliğin ön plana çıktığı ve akran etkileşiminden uzak kalmaları nedeniyle öğrencilerin sosyal etkileşimlerini geliştirici etkinliklere yönlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Kaffenberger (2021) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin okula döndükleri zaman uyum ve telafi programlarına tabi tutulmasının önemini vurgulamıştır. Yapılan bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış öğretmenler öğrencilerde meydana gelen öğrenme ve davranış kayıplarının çözümü için telafi eğitimlerinin yapılmasını ve dönem başı uyum seminerlerinin gerçekleştirilmesini vurgulamışlardır.

Elleseff (2018) ise okullar da uygulanan telafi eğitimlerinin ebeveyn desteği ile desteklenmesi ve öğretmen-veli iletişiminin sık yapılmasının öğrenme ve davranış kayıpları üzerinde olumlu etki yaptığını vurgulamıştır. Yapılan bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmış öğretmenler öğrenme ve davranış kayıplarının giderilmesi için öğretmen-veli iletişiminin sık yapılmasının önemini vurgulamıştır. Arı (2005), Burgess ve Sievertsen (2020) ve Sezgin ve diğerleri (2020) ise yapmış oldukları çalışmalarda aile desteğinin yaşanan bu süreçte önemli bir faktör olarak belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuç olarak gerek öğrenme kaybı gerek de davranış kayıpları açısından bakıldığında sürecin öğrenci aleyhine işlediği söylenebilir. Çünkü geleceğimiz olan çocukların yaşamış oldukları öğrenme ve davranış kayıplarının telafi edilmesi ileride toplumsal yapıda ortaya çıkacak aksaklıkların da önüne geçilmesini sağlayacaktır. Ayrıca öğrenme de kalıcılığın sağlanması ve olumlu istendik davranışların sergilenmesi eğitim-öğretim faaliyetlerinin en önemli amacıdır. Geçen bu zaman zarfında akademik başarıdan ziyade öğrencilerin okula uyumlarının kolaylaştırılması ve bu sürecin hızlandırılması önemlidir. Okulların açılması ile beraber birçok öğrencide okullarına başlamış ve akademik yönden eksikliklerin giderilmesi için çalışılmıştır.

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Çalışma da yer alan her iki yazar da eşit oranda katkı sunmuştur.

Etik Kurul Kararı: Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu 2022/3-9 karar sayılı gerekli etik kurul izni de alınmıştır.

Çatışma beyanı: Makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Andrabi, T., Daniels, B., & Das, J., (2020). Human capital accumulation and disasters: Evidence from the Pakistan earthquake of 2005. *Rise Working Paper Series*, 20(39), 5-15. https://doi.org/10.35489/BSG-RISE-WP_2020/039
- Arı, A. (2004). Yaz tatili öğrenme kaybı. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 243-258.
- Balay, Y. R., & Sağlam, D. M. (2008). Sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-24.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem Yayıncılık.
- Balcı, A. (2020). Covid- 19 özelinde salgınların eğitime etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(3), 75-85.
- Borman, G. D., Benson, J., & Overman, L. T. (2005). Families, schools, and summer learning. *The Elementary School Journal*, 106(1), 131-150. <https://doi.org/10.1086/499195>
- Burgess, S., & Sievertsen, H. H., (2020). *Schools, skills, and learning: The impact of Covid-19 on education*. <https://voxeu.org/article/impact-covid-19-education>
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Sage Publications.
- Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., & Viruleg, E. (2020). *Covid-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime*. McKinsey & Company Publications.
- Elleseff, T. (2018). Tips on reducing 'summer learning loss' in children with language/literacy disorders. *Smart Speech Therapy*, 3(5), 1-2.
- Engzell, P., Frey, A., & Verhagen, M. (2021). Learning loss due to school closures during the COVID-19pandemic. <https://osf.io/download/5f995b4687b7df03233b06fe>
- Görgülü Arı, A., & Hayır, K. M. (2020). Covid-19 (Koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 2(5), 459-492.
- Hall, S. (2020, Ekim). *Eğitimin geleceğinde bizi ne bekliyor?* [Video]. TED. <https://www.youtube.com/watch?v=ZjLi9rU-TUU>
- Kaffenberger, M. (2021). Modeling the long-run learning impact of the COVID-19 learning shock: Actions to (more than) mitigate loss. *Rise Insight Series*, 3(6) 1-12. https://doi.org/10.35489/BSG-RISE-RI_2020/017
- Kasapoğlu, H. (2013). Okulda değer eğitimi ve hikayeler. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(198), 97-109.
- Kayır, G., & Özçelik, F. U. (2018). İngilizce dersindeki yaz tatili öğrenme kayıplarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 3(1), 33-45.
- Kuhfeld, M., & Tarasawa, B. (2020). *The COVID-19 slide: What summer learning loss can tell us about the potential impact of school closures on student academic achievement*. https://www.nwea.org/content/uploads/2020/05/Collaborative-Brief_Covid19-Slide-APR20.pdf
- Masonbrink, A. R., & Hurley, E. (2020). Advocating for children during the Covid-19 school closures. *Pediatrics*, 146(3), 1-10. <https://doi.org/10.1542/peds.2020-1440>
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. Jossey-Bass Publications.
- Middleton, K. V. (2020). The Longer-Term Impact of COVID-19 on K–12 Student Learning and Assessment. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 39(3), 41-44. <https://doi.org/10.1111/emip.12368>
- OECD,(2020).Strengthening online learning when schools are closed: The role of families and teachers in supporting students during the COVID-19 crisishttps://read.oecdilibrary.org/view/?ref=136_136615-013x4bkowa&title=Strengthening-online-learning-whenschools-are-closed . 01.03.2021

- Saavedra, J. (2020). *Educational challenges and opportunities of the Coronavirus (Covid-19) pandemic*. <https://blogs.worldbank.org/education/educational-challenges-and-opportunities-covid-19-pandemic>
- Sabates, R., Carter, E., & Stern, J. M. B. (2021). Using educational transitions to estimate learning loss due to COVID-19 school closures: The case of Complementary Basic Education in Ghana. *International Journal of Educational Development*, 82, 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2021.102377>
- Sarı T., & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: Sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44335>
- Sezgin, F., Erdoğan, O., & Dağ, S. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin yaz tatili öğrenme kayıpları: Aile eğitim düzeyine ilişkin bir analiz. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), 35-52.
- Shafer, S. (2020). Overcoming COVID-19 learning loss. 18.01.2021 tarihinde <https://www.edweek.org/leadership/overcoming-covid-19-learning-loss/2020/08> adresinden erişilmiştir.
- Tunç, Z., & Gök, B. (2022). Covid-19 pandemisi sürecinde ortaya çıkan öğrenme kayıplarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 20(2), 471-497. <https://doi.org/10.37217/tebd.1026925>
- Turner, K. L., Hughes, M., & Presland, K. (2020). Learning loss, a potential challenge for transition to undergraduate study following COVID19 school disruption. *Journal of Chemical Education*, 97(1), 3346-3352. <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.0c00705>
- Wyse, A. E., Stickney, E. M., Butz, D., Beckler, A., & Close, C. N. (2020). The potential impact of COVID-19 on student learning and how schools can respond. *Educational Measurement. Issues and Practice*, 39(3), 60-64. <https://doi.org/10.1111/emip.12357>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (1994). Evaluation: A singular craft. C. Reichardt & S. Rallis (Ed.), *New directions in program evaluation* içinde (ss.75). Sage Publications.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

When the information learned in a certain time is not used for a long time, it may be challenging to reach the same information in the future. This situation is defined as learning loss to describe and express the loss experienced in information. Learning losses are also referred to as students being away from school for a long time and unable to bring back the information they learned (Ari, 2004).

Behavior losses, on the other hand, can be defined as the forgetting of the positive behaviors that students have acquired in school while continuing their face-to-face education due to the break given to schools and being away from school and not showing it as a behavior (Middletone, 2020). Behavioral losses are a subject that can be revealed with a more detailed and comprehensive study compared to learning losses because the most important purpose of education is to bring about desired behavioral changes.

Method

In this study, which was conducted to determine what behavior and learning losses were by taking the opinions of secondary school teachers about the learning and behavioral losses that occurred among students after the COVID-19, the case study pattern, one of the qualitative research designs, was used. The case study design is expressed as "an empirical investigation of a current phenomenon and event in the context of real life, especially in situations where the context and the boundaries of the facts are not clear" (Yin, 1994; Merriam, 1998, p. 27). The findings obtained in the research were analyzed using the descriptive survey method. The purpose of a qualitative study is to evaluate, make sense of and question the problems with social life and people in their own context (Creswell, 1998). In addition, the research process generally followed in qualitative research is from part to whole (induction).

Results and Conclusion

In the first sub-problem, secondary school teachers were asked what the most important learning and behavioral losses of the distance education process on students were, and the teachers answered this question as "forgetting skills such as reading and writing in students" (f-3), "avoiding taking responsibility" (f-1), "lack of interest and motivation in the lesson" (f-6), "individuality coming to the fore and not obeying school rules" (f-12), "staying away from peer interaction and teaching" (f-4), and finally, "tik tok" exhibiting the behaviors learned in social media in schools" (f-2).

The results obtained according to the second sub-problem in this research were as follows. Secondary school teachers were asked the following question, "Do you think my learning losses or my behavioral losses are more important in this period when schools were opened?" Teachers mostly answered this question that behavioral losses are more important (F-23). There were also teachers who said that learning losses are more important (f-4). Only one teacher answered that both were important.

Similarly, the findings obtained according to the third and last sub-problem in this study were as follows. What can be done to middle school teachers to solve the learning and behavior losses that occur in students? The question was asked and the following answers were obtained; Teachers answered this question as "frequent communication between teachers and parents" (f-9), "frequent make-up training" (f-4), "organizing adjustment seminars at the beginning of the semester" (f-3), "opening make-up courses" (f-2), "emphasizing values education" (f-4), "guiding students to activities that improve social interaction" (f-3) and finally "providing a disciplined school environment" (f-3).